

בס"ד, ז' שבט התשפ"ו

מנחות י"ד – פיגול בחלקים, צירוף עבודות לפיגול, וטומאה חלקית של שתי הלחם

שאלות:

1. ירמי כהן חשב בזריקת דם התודה לפגל רק את לחמי החמץ, האם גם לחמי המצה התפגלו?

פיגול בחלקים נפרדים...המשך

רב הונא בדף הקודם, הבין בדעת **רבי יוסי** במשנה (שדיבר על שתי חלות של שתי הלחם כנפרדות לעניין פיגול) שהוא סובר שאם פיגל בירך ימין של קרבן, ירך שמאל לא התפגלה.

הגמרא ממשיכה לברר את הברייתא שהביא **רב נחמן** להקשות על הסברתו של **רב הונא** בדעת **רבי יוסי**, שאם פיגל בירך ימין לא התפגלה ירך שמאל.

- הגמרא **מסבירה** שהברייתא (שמצריכה פיגול "בשתיהן ביחד בכזית") היא דעת **רבי**, ולא דעת **רבי יוסי** ולכן לא קשה על **רב הונא** כמי סוברת הברייתא.
רבי סובר שאם הכהן שוחט כבש אחד על מנת לאכול חצי זית מחלה אחת של שתי הלחם ועוד שוחט כבש אחר לחצי כזית מהחלה השנייה – זה לא מצטרף לפיגול, אבל אם הכהן יאמר בשחיטת כל כבש כזית משתיהן בבת אחת – מצטרף וזה יהיה פיגול. **ורבי** סובר **כחכמים** (במשנה שלנו), אבל גורס בברייתא 'בשניהן' ביחס לכבשים ולא ב'שתיהן' ביחס לחלות. כלומר, צריך שיפגל בשני המתירים – הכבשים, אבל אפילו באחת מן החלות. החידוש הוא ש**רבי** חולק על **רבי מאיר** וסובר שלא מפגלין בחצי מתיר אלא חייבים לפגל בשני הכבשים.

אבל הגמרא **ממשיכה להקשות** על התירוץ הזה, על הלשון "לעולם" שנאמרה בברייתא. אם הלשון "לעולם" באה לכלול גם את שתיהן (החלות) וגם את שניהם (הכבשים) – זה הגיוני בתנאי שהברייתא כדעת **רבי יוסי** (שחולק גם על **רבי מאיר** וגם על **חכמים**). אבל אם הברייתא היא בשיטת **חכמים** ובאה לחלוק רק על **רבי מאיר** (שלא מפגלים בחצי מתיר) – מה משמעות המילה "לעולם"?

והגמרא מביאה עוד שתי קושיות על ההסבר של **רב הונא**:

- קושיא 1: **רב אשי** הביא ראייה מברייתא בדעת **רבי יוסי** שמדברת על פרים הנשרפים (חטאות פנימיות). הברייתא אומרת שאפשר לפגל רק אם מחשבת הפיגול תואמת את מיקום העבודה עבודת פנים או חוץ, ומחשבת הדבר הנאכל אם הוא שייך לפנים או לחוץ. אחת הדוגמאות שמביאה הברייתא: אם שוחט **בחוץ** על מנת לשפוך שיריים **בחוץ** למחר – פיגול. הגמרא **שואלת**: מה מתפגל במקרה הזה?
ומוכיחה שהכוונה לבשר (כי את הדם שהוא מתיר בעצמו לא מפגלים). **ומכאן הקושיא**: אם לדעת **רבי יוסי** מחשבה לשפיכת שיריים של הדם מועילה לפגל את הבשר, בטח שמחשבה על ירך ימין מועילה לפגל את ירך שמאל (הם ממש אותו גוף ובשר).
- קושיא 2 **רבינא** מביא קושיא דומה מברייתא בדעת **רבי יוסי**, שמדברת על קומץ המנחה, והקושיא משם היא: אם מחשבה על הקטרת הקומץ (המתיר) בזמן הקמיצה, מפגלת את השיריים הניתרות, בטח שירך ימין מועילה לירך שמאל.

לכן, בגלל הקושיות על דעת **רב הונא** הגמרא מביאה את ההסבר של **רבי יוחנן** בדעת **רבי יוסי**, שסובר שאם פיגל בימין – פיגל בשמאל, כפי שהוכח מהראיות. והסיבה שבמשנה שלנו **רבי יוסי** מתייחס לחלות כשני גופים נפרדים ואם פיגל בזו לא נתפגלה זו, ומאיך בברייתא שראינו לעיל אם הוא חישב על כזית משתיהן הם כן מצטרפות כגוף אחד, הסיבה היא, כי הכתוב בעניין שתי הלחם בפרשת אמור, מתייחס לשתי הלחם גם כשני גופים נפרדים בפסוק שאומר 'שתים שני עשרונים' והוא גם מתייחס אליהם כאחד כשהוא אומר 'סולת תהינה' וזה לשון עיכוב. ולכן הם נפרדות. ומכאן כשהכהן חושב רק על אחת מהן זה חל רק לגביה, וכשהכהן מערב אותם במחשבתו על פיגול כזית בין שתיהן הן מצטרפות. לשאלתו של **רבי יוחנן** האם הדין זהה גם בלחמי תודה (שיש שם ארבעה מינים) ובמנחת מאפה (שיש חלות ורקיקים)? **רב תחליפא ממערבא** שנה לו ברייתא: שכן.

2. זבולון שחט כבש על מנת לאכול חצי זית ממנו בשבוע הבא, וגם זרק את הדם לאכול עוד חצי זית בשבוע הבא, הכבש פיגול?

צירוף עבודות לפיגול

הגמרא מביאה ברייתא שאומרת ששחיטה וזריקה מצטרפין לפיגול כלומר, אם חשב על חצי זית בכל אחת. (שתיהן נחשבות מתירים, השחיטה מקדשת את הדם וזריקה מתירה את הברש).

הגמרא מביאה מחלוקת בין שתי לשונות, האם הדין הזה של הברייתא חל גם על קבלה והולכה יש אומרים שרק שחיטה וזריקה (שהן מתירין) מצטרפות, ויש אומרים אם שחיטה וזריקה, שהן לא עבודות צמודות מצטרפות, קל וחומר לקבלה והולכה (שקרובים יותר) מצטרפות.

הגמרא מקשה מברייתא שלוי שנה שארבע עבודות לא מצטרפות לפיגול?

רבא תירץ: שהברייתא שלא מצטרפות היא כדעת **רבי** שמחשבת פיגול לא מצטרפת בין שני מתירים, והברייתא שמצטרפות **כחכמים**.

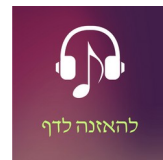
○ **אביי** הקשה ל**רבא**: למרות הברייתא שראינו בתחילת הדף שמלמדת ש**רבי** סובר שחצי מתיר (כבש אחד) על חצי אכילה - חצי זית מחלה אחת, לא מצטרף וכשר, זה לא אומר ש**רבי** סובר שמתיר שלם (שחיטה וזריקה שכל אחד מהם נחשב מתיר שלם לעניינו) על חצי אכילה (חצי זית בכל אחת) – לא מצטרף!

○ **רבא בר רב חנן** הקשה ל**אביי**: אם **רבי** סובר שמתיר שלם וחצי אכילה מצטרף לפיגול, למה שלא יגזור על מקרה של חצי מתיר וחצי אכילה (כבש אחד על חצי זית) בגלל המקרה של כולו מתיר וחצי אכילה, הרי מדובר על עונש כרת של פיגול? שהרי אנחנו רואים דוגמאות במשנה שגם **רבי יוסי** וגם **חכמים** גוזרים במקרים דומים.

○ **אביי** דחה את הקושיא: הגזירות של **רבי יוסי** ו**חכמים** הן על מקרים דומים שיש להם מקרה של פיגול שלם (למשל גזירה על קומץ שלם של לבונה, בגלל קומץ של מנחה), אבל במקרה של חצי מתיר וחצי אכילה – אין דוגמה למקרה של פיגול שחייבים עליו כרת, ולכן

הדף לע"נ
אמו"ר שלמה חיים משה ב"ר שמואל מנחם הכ"מ
גלב"ע י"א כסלו התשפ"ו

רבי לא גזר.

3. יהוידע הכהן הקטיר את הבזיכין של לחם הפנים, ואז התברר שאחד הלחמים נטמא, האם אפשר לאכול את השאר?

טומאה חלקית בשתי הלחם ולחם הפנים

המשנה דנה בטומאת שתי הלחם ולחם הפנים (קרבנות ציבור).

אם נטמאת אחת מן החלות של שתי הלחם או אחד מן הסדרים של לחם הפנים: רבי יהודה אומר: שניהם יצאו לבית השריפה, כי אין קרבן ציבור חלוק, (כך הוא קיבל מסורת מרבתי).
וחכמים אומרים: הטמא בטומאתו והטהור יאכל.

רבי אלעזר אמר בגמרא: שאם כבר נזרק הדם של כבשי עצרת או הוקטרו כבר הבזיכין של לחם הפנים גם רבי יהודה מודה שרק הטמא ישרף.

רב פפא הסביר את שורש המחלוקת במשנה: רבי יהודה וחכמים חולקים בשאלה האם הציץ מרצה על אכילות של הכהנים (כלומר, על דברים המיועדים לאכילה, כמו לחם) שנטמאו לפני הזריקה או על הקטרת הבזיכין. כלומר, האם זריקה מועילה על דבר שכבר נטמא. שלדעת רבי יהודה הציץ לא מרצה עליו. ולדעת חכמים כן, אבל כמובן שלא ניתן לאכול את חלק הבשר שנטמא שיש על זה איסור נפרד.

והגמרא תמשיך לדון בזה בדף הבא.